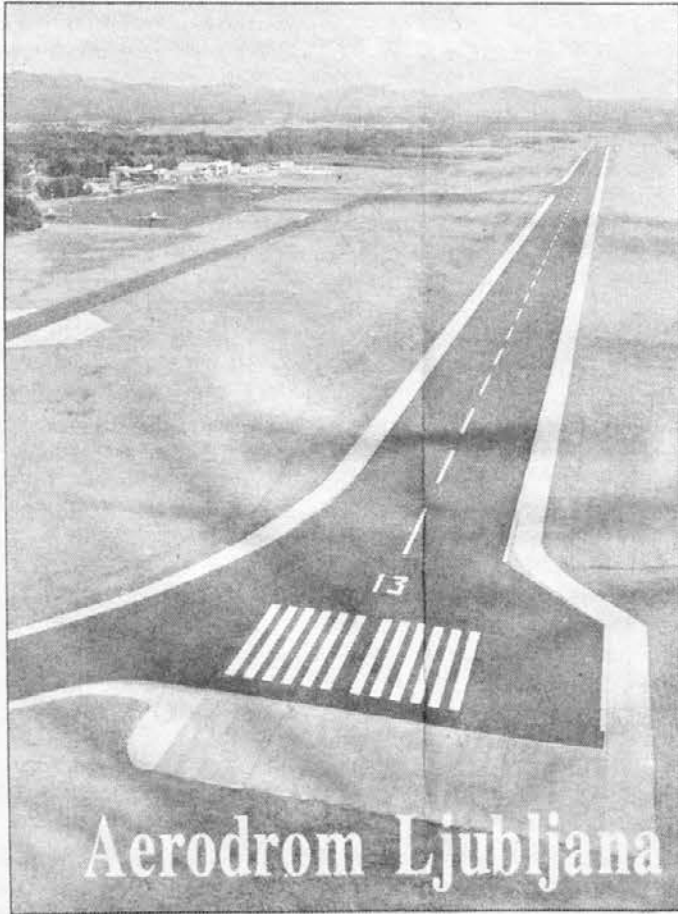








# AERODROM LJUBLJANA



široka gostinska in trgovska poudba.

Trenutno ima podjetje še vedno status družbenega podjetja, vendar se bo na podlagi Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij in Zakona o gospodarskih javnih službah lastninsko preoblikovalo.

Na podlagi določbe obeh Zakonov bo večinski lastnik podjetja država, ki bo svoj del vložila kot vložek javnega kapitala v novo delniško družbo.

**Kako je letališče preživelo slovensko-jugoslovansko vojsko?**

V zvezi vprašanja, kako je letališče preživelo vojaški spopad, vam prilagamo izvod letališkega časopisa, ki opisuje dogajanje v tem času.



Od leve na desno: Igor Klun, direktor splošnega sektorja letališča; Jure Mežnaršič, direktor komercialnega sektorja; inž. Vinko Može, generalni direktor Aerodroma Ljubljana.

dar smo se projektu odrekli, saj bi bil nesmotern in bi pomenil izgubljeno investicijo. Z znatno manjšimi sredstvi, ter veliko večjo funkcionalnostjo smo preuredili sedanjo pristaniško stavbo, v prihodnosti pa imamo načrtano gradnjo novega potniškega terminala, ki bi se nahajal v smeri proti Šenčurju. Novi objekt bi bil prilagojen vsem najnovejšim standardom, ki veljajo v letalskem prometu, s posebnim poudarkom na zagotavljanju varnosti.

**Kaj vas je pripeljalo v Argentino?**

Doslej smo že večkrat dokazali, da letališče ni privesek letalskih druž, temveč je samostojen pravni subjekt, ki se mora v sodobnih tržnih pogojih komercialno obnašati. V ta namen smo na našem letališču že pred leti pričeli z intenzivnim raziskovanjem tržišč, s ciljem povečevanja prometa ter komercialnih učinkov.

Eden izmed segmentov raziskave tržišča so tudi slovenski izseljenci. Iz dosedanjih analiz izhaja, da se slovenski izseljenci večinoma ne poslužujejo obiska domovine prek ljubljanskega letališča. To še posebej velja za izseljence iz Argentine, ki so se do sedaj posluževali predvsem letališč v Rimu, Londonu in Frankfurtu. Od tu pa so ponavadi leteli ali v Celovec, Gradec ali na letališče Ronki pri Trstu. Sedaj ko imamo redne letalske zveze z neštetimi evropskimi mesti, pa se odpirajo širše možnosti za čim udobnejši let v domovino.

Pri tem velja pripomniti, da so se števi-

lni izseljenci posluževali različnih kombinacij letov v domovino. Ponavadi pa se je izkazalo, da je za nekaj dolarjev cenejša vozna karta v resnici veliko dražja, da izgube na času niti ne omenjamo. Zato menimo, da so še vedno najcenejše direktne linije za evropske distance, od koder je pot v domovino veliko lažja in enostavnejša.

V pogovorih z letalskimi prevozniki Swisair in Lufthansa je bilo zaznati dokajšen interes za organiziranje potovanj večjih skupin naših izseljencev v domovino, vendar je treba za boljšo povezavo storiti še marsikaj.

Zaradi navedenega smo se odločili, da obiščemo naše rojake v Argentini in na kraju samem preverimo, kakšne so naše možnosti. Moramo poudariti, da smo bili nad samim sprejemom pri rojakih, njihovo gostoljubnostjo ter pripravljenostjo priskočiti na pomoč, prav prijetno presenečeni. V razgovorih, ki smo jih imeli s predstavniki tujih letalskih družb ter nekaterimi „tour operatorji“ smo ugotovili, da so naša pričakovanja v zvezi povečanja potnikov iz Argentine, upravičena. Vendar, kot smo že navedli, bo potrebno v medsebojnih razgovorih, tako s tujimi, kot domačimi prevozniki, storiti še marsikaj, da bi čimbolj skrajšali tako imenovani „connecting time“ na letališčih v Evropi. Tu mislimo predvsem na možnost Adrie, da pridobi ustrežnejše termine za polete do Ljubljane.

Hvala lepa za pogovor!

Pogovarjal se je Tine Debeljak

**Kako pa dela letališče danes?**

Obseg poslovanja našega letališča je po velikem padcu števila potnikov in operacij letal leta 1991, v stalnem porastu.

V letu 1994 je bilo na našem letališču opravljenih 15.821 operacij (pristanek in vzlet letala), kar predstavlja 23% povečanje, glede na leto 1993. Preko letališča je potovalo 497.456 potnikov, kar predstavlja 24% povečanje, prepeljana pa je bilo 9881 ton tovora, kar predstavlja 17% povečanje.

Sedanji vzpon prometa je zasnovan na povsem novi strukturi in kakovosti prometa. Ves promet je mednarodni, povečalo se je število rednih linij, redni promet je porastel za 70%. Slovenski letalski prevoznik Adria Airways opravlja okoli 85% vsega prometa, od tujih letalskih družb pa preko našega letališča leti Swisair, Aeroflot, Air France, Austrian Airlines, Lufthansa, Palair, Avioimpex in Macedonian Airlines.

Še nikoli v svoji 30-letni zgodovini ljubljansko letališče ni bilo tako dobro povezano z Evropo, kot je danes. Vzdržujemo redne letalske zveze z vsemi večjimi evropskimi mesti kot so Dunaj, Zürich, München, Frankfurt, Paris, London, Moskva, Rim, Kopenhagen, Tirana, Istanbul, Skopje.

V letošnjem letu si obetamo tudi povečan promet s tovornimi letali, saj letališče lahko sprejme tudi največja širokotrupna transportna letala z velikim razponom kril.

**Kaj nameravate v prihodnosti?**

Razvoj letališča Ljubljana, kot osrednjega letališča v samostojni državi Sloveniji, bo predvsem odvisen od dinamike in kakovosti povečanja prometa, ter finančnih aranžmajev. V letošnjem letu nameravamo instalirati sistem za precizno pristajanje in vzletenje letal v najtežjih meteoroloških pogojih, tako imenovano kategorijo CAT III. To pomeni, da letalski promet ne bo več odvisen od slabe vidljivosti (megle) in bo s tem zagotovljena večja varnost in rednost zračne plovbe.

Prd leti je bil v projektu letališča zasnovan tako imenovani „južni terminal“, ven-

*Pred kratkim so se v Buenos Airesu mudili slovenski poslovneži, ki upravljajo ljubljansko letališče na Brnikih. Na njih leži skrb, da letališče posodobijo, upravljajo in ga uvrstijo na pravo mesto tudi v svetovnem merilu. (Naj omenimo, da ti ne predstavljajo letalske družbe, ki to letališče uporabljajo napr. Adria Airways). To so bili generalni direktor letališča Vinko Može, Igor Klun, direktor splošnega in Jure Mežnaršič, direktor komercialnega sektorja.*

Pri svojem obisku sicer poslovne narave so se hoteli srečati tudi z izseljenci. Z njimi se je pogovarjal glavni urednik našega lista:

**Vi ste upravljavci letališča Brnik pri Ljubljani. Lahko kaj poveste o zgodovini letališča.**

Za prvo vprašanje, ki je naravnano na zgodovino letališča Ljubljana, dajemo nekaj osnovnih podatkov.

V decembru leta 1993 je letališče Ljubljana praznovalo 30-letnico svojega poslovanja. Prvo letalo je na predbožični večer leta 1963 s tem odprlo novo stran v razvoju zračnega prometa v Sloveniji.

Samo letališče je bilo ustanovljeno z odločbo Občine Ljubljana-Moste-Polje že leta 1961, vendar je bilo to letališče samo na papirju. V pičlih dveh letih je sredi brniških gozdov zrastle za takratne razmere moderno letališče, ki je pomenilo tako za Ljubljano, kot za Slovenijo, okno v svet.

V teku let je letališče doživljalo velik razvoj, vanj so bila vložena velika finančna sredstva, ogromno truda in dela je bilo vložena v posodobitev vzletno-pristajalne steze, navigacijskih in svetlobnih sistemov, veliko je bilo narejeno za boljše počutje potnikov. Pri tem ne smemo pozabiti velikih vlaganj v sistem varnosti zračnega prometa in varnosti na letališču.

Danes je naše letališče Ljubljana s svojo vzletno-pristajalno stezo, dolgo 3300 metrov, ter široko 60 metrov, sposobno sprejeti in oskrbeti vsako letalo (tudi Boeing 747).

Poskrbljeno pa je tudi za dobro počutje potnikov, saj je velika pristaniška stavba v celoti klimatizirana, na voljo pa jim je tudi



## Klemenčičeva mama — 95-letnica

Dne 1. avgusta je dopolnila 95 let svojega življenja gospa Ana Klemenčič roj. Sitar, bolj znana kot Klemenčičeva mama, ki je gotovo med najstarejšimi med nami.

Ker je bilo že pred petnajstimi in nato pred petimi leti, ko je dopolnila 90 let življenja, obširno opisana v našem časopisu njena življenjska pot, je ne bomo ponavljali. Lahko pripomnimo, da je slavljena lahko vzor slovenske matere-begunke.

V najlepšem kraju Slovenije pod Karavankam je bil njen rojstni kraj, od koder se je poročila v Kovor z Vinkom Klemenčičem, kjer je bil odslej njen dom. Bog jima je dal v zakonu sedem otrok, kateri so še vsi živi, le očeta ni več, ker so ga ubili partizani med vojno, le zato ker je bil globoko veren in se ni strinjal s komunističnim nasiljem. Mama se je z nedoraslimi otroki mučila na kmetiji v stalni nevarnosti za svojo življenje ter so morali ob koncu vojne zapustiti dom in se čez bližnji Ljubelj podali v begunstvo, neznani usodi nasproti.

Po raznih taboriščih na Koroškem, je vsa družina leta 1949 prispela v Buenos Aires, le sin Jože je odšel v Čile, kjer živi z družino. Ostali pa so tukaj ustvarili svoje družine. Slavljena živi pri hčerki Heleni na Gričarjevem domu, kjer ob ljubeznivi oskrbi potrpežljivo in z vso vdanostjo prenaša težo križa, ki je vsakemu naložen v visoki starosti. Še vedno bere slovenske časopise in revije, tudi se zanima za življenje v domovini in v slovenski skupnosti v Argentini.

Ob njeni 95-letnici častitajo mami z vso hvaležnostjo vsi njeni otroci skupaj z 22 vnuki, 24 pravnuki in z dvema prapravnuko.

Klemenčičevi mami pa tudi čestitamo z vsemi dobrimi željami rojaki carapachayske srenje in ji želimo še več zdravih in zadovoljnih let.

Slavljenki čestita tudi Svobodna Slovenija, katero vneto bere od samega začetka.

I. Ž.

## Umrl je Stane Mehle



SFZ in SDO. Bil je večkratni odbornik, skozi leta moder voditelj mladine v tistih začetnih letih. Ko je odrasel, se je pridružil društvu Slovenska vas in vedno bistveno sodeloval v raznih odborniških mestih. Poznali smo ga kot delavnega, odgovornega in zavednega člana naše skupnosti, vedno pripravljene, da pomaga, kjer je bila potreba. Pri vseh naših vaških podvigih je bil prisoten s svojimi nasveti in reševal, če se je kaj zataknilo.

Bil je dobrotnik naše cerkve Marije Kraljice, kjer je vsako nedeljo s svojo družino zasedel klopi pri slovenski maši.

Vnet je bil za misijone. Sodeloval je pri Misijonski zvezi in vsakoletni misijonski tomboli, prej v Ramos Mejiji, zadnja leta pa v Slovenski vasi. Bil je tudi član šolskega odbora.

Večkrat je bil odbornik Zedinjene Slovenije, tik pred boleznijo pa je bil izvoljen za njenega tajnika.

Skratka, veselil se je vsakega napredka pri našem društvenem domu in sploh vse naše širše skupnosti. Bil nam je vsem zgled v izvrševanju dane besede in obljube.

Zadnji čas mu je božja Previdnost dopustila hudo trpljenje, ki ga je junaško prenašal. Bil je več mesecev priklenjen na bolniško posteljo in odvisen od pomoči drugih. V času njegove boleznijo so ga mnogi hodili obiskovat.

V naši vaški skupnosti bomo pogrešali dragega Staneta, kjer je bil vidna osebnost. Prezgodaj je odšel od nas in to v času, ko bi ga njegova družina najbolj potrebovala.

Po maši se je zvrstila dolga vrsta avtomobilov s pogrebci, ki so pokojnega Staneta spremljali na bližnje pokopališče v Lomas de Zamora.

Pri grobu so se od njega poslovili župnik Janez Petek v imenu cerkvenega občestva, v imenu društva Zedinjena Slovenija, Zadruga Sloge in Misijonske zveze je spregovoril Marjan Loboda, ki je poudaril njegove vrline zvestega sodelavca. Zadnji se je poslovil Vinko Glinšek, predsednik društva Slovenska vas, ki se je zahvalil v imenu vaščanov za njegovo sodelovanje v naši skupnosti. Zaključil je nagovor s prošnjo, naj mu Bog obilno poplača njegovo požrtvovalno delo.

I. G.

Zvestemu bravcu, oglaševalcu in sotrudniku želi tudi Svobodna Slovenija večni pokoj, družini pa izraža iskreno sožalje.

## SLOVENC V ARGENTINI

### Spomenik msgr. Hladniku v Slovenski vasi

Pred 30 leti, 20. junija 1965, je v Buenos Airesu umrl legendarni slovenski izseljenjski duhovnik msgr. Janez Hladnik. V Slovenski vasi pri Lanusu, ki jo je on pobudil, so pred 43 leti rojaki, združeni v Društvu Slovenska vas postavili krajevni dom, in mu dali ime „Hladnikov dom“. Stoji na glavni cesti, ki nosi že nekaj let ime Msgr. Juan Hladnik. V nedeljo, 30. julija t. l. so obhajali obletnico blagoslovitve tega Doma. Zbrali so se pri slovesni maši, katero je daroval župnik Janez Petek CM za vse pokojne člane društva. V svoji pridigi je poudaril, da imata slovenska cerkev Marije Kraljice in Hladnikov dom veliko skupnega, saj je obema cilj in namen ohranjati in poživljati vero v Boga in v duhovne vrednote ter ohranjati ljubezen do materine besede in do slovenskega naroda. Obhajanje nove obletnice Doma naj bo vzpodbuda vsem, za vztrajno sodelovanje pri kulturnem, vzgojnem, zabavnem in športnem življenju. Le tako imamo lahko upanje, da se bo naša krajevna skupnost še dolgo imenovala Slovenska vas.

Po končani maši so se povabljeni gostje, skupaj z vaščani, zbrali ob vhodu v Hladnikov dom, kjer so ob tej priložnosti odkrili v njem bronasti doprni kip svojega ustanovitelja msgr. Janeza Hladnika, za katerega je izdelal model v lesu rezbarski mojster Jože Žerovnik. Spomenik je blagoslovil predstojnik slovenskih lazaristov v Slovenski vasi Janez Petek CM, ki je skupaj s pokojnim Ladislavom Lenčkom zgradil cerkev Marije Kraljice sveta, ki je prva slovenska cerkev v Južni Ameriki, in vse ostale zgradbe, ki so v okviru župnije in Misijonskega centra Baraga ponos Slovenske vasi. Lep nagovor, v katerem je orisal osebnost msgr. Janeza Hladnika, je imel Ignacij Glinšek, Hladnikov sodelavec in sograditelj Slovenske vasi vse od začetka.

Na kratko je opisal težko pot naših rojakov iz raznih evropskih taborišč na argentinska tla. Opozoril je na velike zasluge izseljenškega duhovnika Janeza Hladnika, ki je prislulnih težavam in stiskam starejših, bolnih in nebolnih ter številnim družinam, ki se niso hotele ločiti v takratnih najtežjih trenutkih. Prav msgr. Janez Hladnik je dobil vselitveno dovoljenje za Argentino za vse naše begunce brez razlike, ne glede na starost. „K rešitvi številnih začetnih težav kot pri iskanju stanovanj in služb, nam je izdatno pomagal pokojni Janez Hladnik, kateremu postavljamo ta spomenik in znak naše globoke hvaležnosti in priznanja,“ je zaključil razmišljanje podpredsednik.

V popoldanskih urah je sledil kulturni program. Na začetku je predsednik društva Vinko Glinšek pozdravil vse povabljenе goste in sovaščane, ki so se zbrali kljub mrzlemu zimskemu popoldnevu.

V prvi točki se je predstavila folklorna skupina mladih iz Slovenske vasi, katero je pripravil in vodil Bogo Rozina.

Sledil je govor predsednika društva Vinka Glinška, ki je poudaril, da se prav v teh dneh spominjamo 30. obletnice smrti msgr. Janeza Hladnika in med drugim dejal: „V tistih dneh velike stiske, kako pomagati družinam s številnimi otroci, se je msgr. Hladniku porodila misel za nakup zemljišča v tem delu lanuškega predmestja. Komaj v dobrih desetih letih je iz praznega polja in travnikov zraslo lepo naselje, poznano daleč naokrog po svoji urejenosti.

Brez zamisli pokojnega Janeza Hladnika ga ne bi bilo.

Zato smo mu mladi postavili spomenik pri vhodu v Dom, da ostane na vidnem prostoru kot hvaležen spomin dokler bo ta ustanova služila za naš razvoj v verskem in slovenskem duhu.“

Slavnosti se je pridružilo tudi naše osrednje društvo Zedinjena Slovenija in je njen predsednik Marjan Loboda ob tej priložnosti nagovoril navzoče:

„Društvo Zedinjena Slovenija se pridružuje počastitvi msgr. Janeza Hladnika ob trideseti obletnici njegovega odhoda v večnost. Čeprav gospod Janez v knjigi Od Triglava do Andov, v kateri opisuje svoje bogato življenje, tega ne omenja, stoji v zapisniku ustanovnega občnega zbora 25. januarja 1948, takratnega Društva Slovencev sklep, da je Janez Hladnik imenovan za častnega predsednika Društva. To odličje so mu podelili kot prvemu in edinemu v skoro 50-letni zgodovini našega Društva za njegove neprecenljive zasluge za rešitev tisočev slovenskih beguncev pred komunizmom po drugi svetovni vojni, ko so bili natrpani v italijanskih in avstrijskih taboriščih. Po njegovi zaslugi in na njegove neštete intervencije je Argentina gostoljubno sprejela okrog 5.500 DP-jevcev, kot so takrat imenovali slovenske begunce.

Gospoda Janeza Hladnika tako lahko postavimo ob drugega našega rešitelja, dr. Valentina Meršola, katerega 15. obletnice smrti se bomo spominjali drugo leto. Kot nas je dr. Meršol rešil na Veitvinskem polju leta 1945, da nas ni doletela strašna usoda v Slovenijo vrnjenih domobrancev in tudi nekaterih civilistov, tako nas je tri leta kasneje Hladnik rešil iz negotovosti taborišč, da smo mogli znova začeti normalno življenje v svobodni Argentini. Kaj je to takrat pomenilo za naše prednike, si danes zlasti mlajši težko predstavljajo.

V imenu Društva Zedinjena Slovenija pozdravljam sijajno zamisel odbora in članov Društva Slovenska vas, da temu odličnemu sinu slovenskega naroda, velikemu dobrotniku povojnih slovenskih beguncev in gorečemu duhovniku sv. Cerkev postavi ta lepi spomenik in se temu slavlju pridružujemo.

Naj bo ta spomenik še poznim rodovom, ki bodo bivali tož, v spomin in opomin, da je bil Janez Hladnik rešitelj in velik dobrotnik njihovih prednikov. Slava mu!“

V nadaljevanju svojega govora je Vinko Glinšek dejal: „Za Janezom Hladnikom, ki je ustanovitelj Slovenske vasi, je najbolj zaslužen mož za razvoj Slovenske vasi naš župnik Janez Petek, ki je graditelj Slovenske vasi in danes slavi in praznuje svojo 75-letnico.“

Ni Slovenske vasi brez slovenske cerkve — je bilo tedaj geslo naših starejših vaščanov. Z vso mladostno energijo so lazaristi začeli graditi župnišče in začasno kapelico v vasi. Tri leta kasneje 15. novembra 1969 je bila cerkev Marije Kraljice že dograjena in s sodelovanjem vse slovenske skupnosti slovesno blagoslovljena. Okoli naše cerkve so kmalu začele rasti razne ustanove: osnovna šola, srednja šola, itd.... Vse kar je danes vidno okoli cerkve Marije Kraljice, je zraslo pod vodstvom in nadzorstvom Janeza Petka. Podprl je s svojimi nasveti vsesplošni podvig Slovenske vasi. Od vsega začetka je stalni odbornik našega društva.

Težko je zajeti v nekaj revnih stavkih ogromno delo, ki ga je župnik Janez Petek opravil v teku dolgih let med nami.“

(Nad. na 6. str.)

